

Ämnesprov årskurs 3: resultat 2011

UF0125

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	3
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	6
2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	8
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08 – 527 333 38
Telefax: 08 – 24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Robert Hansson
Telefon: 019 – 17 65 23
Telefax: 019 – 17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2000:157, senaste ändring 2009:23.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering föreligger.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna som samlas in i denna undersökning utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Grundskolans ämnesprov i årskurs 3 är nationella och obligatoriska prov. Resultaten från dessa prov är ett av flera kvalitetsmått på utbildningen, lokalt och nationellt.

Uppgifter över resultat och deltagande i proven samlades in för första gången 2009 genom ett urval av grundskolor med elever i årskurs 3. Från och med 2010 är det en totalundersökning där uppgifter samlas in från alla grundskolor som har elever i årskurs 3.

A.11 Statistikanvändning

De sammanställda uppgifterna från grundskolans ämnesprov i årskurs 3 används av Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Därutöver används uppgifterna av enskilda skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia.

A.12 Uppläggning och genomförande

Insamlingen av ämnesprov årskurs 3 är en totalundersökning med SCB:s

skolregister som ram. Undersökningen görs årligen och avser uppgifter om ämnesproven för svenska, svenska som andraspråk och matematik för elever i årskurs 3 i kommunala och fristående grundskolor, dock ej särskolor. Insamlingen sker under vårterminen i årskurs 3 och avser uppgifter om eleven uppnått kravnivån i de olika ämnesproven, samt uppnådda poängvärden för vissa provdelar. Registrering, påminnelser och felhantering sker under sommaren och hösten. Resultatet levereras i mitten av november till Skolverket.

Uppgifterna i årets insamling har samlats in direkt från skolorna eller via en central kontaktperson på kommunen. Insamlingen genomförs genom att SCB skickat ut inloggningsuppgifter till berörda uppgiftslämnare, som använder dessa för att skicka in efterfrågade uppgifter via SCB:s webbplats, antingen i form av textfiler eller genom att fylla i en webbenkät.

Samtliga variabler i webbenkäten och textfilerna granskas maskinellt i samband med registrering. Felaktigheter rättas efter kontakt med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skol- och kommunnivå. Exempel på kontroller är dubblettkontroller och olika rimlighetskontroller.

Bakgrundsuppgifter för eleven och dess biologiska föräldrar hämtas från registret över totalbefolkningen.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av*

officiell statistik ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna, se SCB:s webbplats.

Statistiken över elevers resultat i grundskolans ämnesprov i årskurs 3 bygger på individuppgifter.

Statistiken finns publicerad på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

Specialbearbetningar av olika slag genomförs dessutom på uppdrag av olika användare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objekten i ämnesprov årskurs 3 utgörs av individer. Populationen utgörs av samtliga elever i årskurs 3 under vårterminen. Uppgifter samlades in för de nationella proven i svenska och matematik, som fullgjordes under vårterminen.

1.1.2 Variabler

Variabler som redovisas är: Ämnesprov (Svenska/Svenska som andraspråk respektive matematik), delprovsresultat och poäng för vissa delprov.

Utöver de redovisade variablerna finns i registret uppgifter om elevens personnummer, skolidentitet, skolhuvudman, uppgifter om biologiska föräldrars högsta utbildningsnivå samt om eleven har svensk eller utländsk bakgrund.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken baseras på antalsuppgifter (antal elever).

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på riks-, läns- och kommunnivå samt efter kön, svensk/utländsk bakgrund och biologiska föräldrars högsta utbildningsnivå och skolhuvudman.

1.1.5 Referensstider

Vårterminen 2011

1.2 Fullständighet

Denna produkt ger en bra bild av resultaten i grundskolans ämnesprov för årskurs 3, vilket är en del i den samlade bilden av skolsektorns verksamhet. Annan statistik om skolsektorn (exempelvis om pedagogisk personal, ämnesprov i årskurs 9 eller slutbetyg i årskurs 9) kan användas för att bredda bilden av skolsektorns verksamhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Insamlingen av ämnesproven i årskurs 3 är en totalundersökning med SCB:s skolregister som utgångspunkt. Den allmänna bedömningen är att både skolregistret och registret över grundskolans ämnesprov i årskurs 3 håller hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Ej relevant då undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Skolregistret utgör ramen för undersökning och beräknas ha små täckningsfel. Trots detta kan det förekomma över- och undertäckning, det vill säga att skolor som inte genomfört proven felaktigt tas med i undersökningen, eller att nytillkomna skolor inte finns registrerade i Skolregistret. Täckningsproblem korrigeras så långt det går under det att undersökningen genomförs.

Misstanke finns om att viss undertäckning av nyinvandrande elever förekommer, då dessa kan ha tillfälliga personnummer. Detta kontrolleras så långt det är möjligt, men en viss osäkerhet finns.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamling sker via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer via internet. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur uppgiftslämnarens elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett Excel-formulär.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. I viss mån finns det dock kontroller på tvingande uppgiftslämning för några variabler.

2.2.4 Svarsbortfall

Skolhuvudmän är skyldiga att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter, SKOLFS 2000:157, senaste ändring 2009:23.

Trots uppgiftslämnarplikt lämnade 5 skolor, med totalt 31 elever registrerade i årskurs 3 den 15 oktober 2010, inte in efterfrågade uppgifter i årets insamling.

Skolkod	Skolnamn
098006401	Orionskolan
127700901	Montessoriskolan Filosofen
148203801	Friskolan i Kärna
173000901	Skillingmarkbygdens Friskola
202101401	Olympicaskolan i Skälö

2.2.5 *Bearbetning*

När registret över grundskolans elever per 15 oktober 2010 färdigställts görs kontroll mot detta register för att säkerställa att alla grundskolor med elever i årskurs 3 under höstterminen kommer med i insamlingen. Fel i elevregistret kan därför medföra följdproblem för ämnesproven i årskurs 3.

Vidare används Skolregistret för att lägga på administrativ information om skolorna till det insamlade materialet, och Utbildningsregistret samt Register över totalbefolkningen (RTB) används för att lägga på bakgrundsinformation om exempelvis utländsk bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden görs.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Ej relevant.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Årlig mätning, en insamling gällande vårterminen.

3.2 **Framställningstid**

Ca 9 månader.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 **Jämförbarhet och sam användbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Jämförelser över tid kan inte göras eftersom proven är olika från år till år.

År 2010 genomfördes undersökningen för andra gången. Under insamlingens gång 2009 upptäcktes det att det behövdes samlas in fler resultatvariabler för att kontrollera om eleverna hade uppnått kvarnivån eller inte. Inför 2010 års insamling justerades detta genom att även samla in antalet uppnådda poäng samtidigt som granskningsrutinerna skärptes. Kvalitén i undersökningen har därmed höjts väsentligt.

4.2 **Jämförbarhet mellan grupper**

Jämförbarhet mellan kommuner och mellan skolor är möjlig.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Det finns inte helt jämförbar statistik i grundskolan, men viss samanvändbarhet finns med statistiken över elever i grundskolan per 15 oktober (UF0104).

Historiska studier avseende kommuner, skolor eller enskilda elever kan också på sikt göras med övrig statistik som samlas in på individnivå (exempelvis ämnesproven i årskurs 9 eller slutbetygen i årskurs 9).

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Publicering görs av Skolverket på deras webbplats.

5.2 Presentation

Statistiken publiceras i form av färdiga tabeller, och i databasen SIRIS på Skolverkets webbplats, där användare själv väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. sammanvägt provbetyg på skolnivå.

Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning”, ”Barn, elever, personal och utbildningsresultat - jämförelsetal för skolhuvudmän”

5.3 Dokumentation

Ingen övrig dokumentation finns tillgänglig utöver denna ”Beskrivning av statistiken”.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-52 73 32 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Robert Hansson, tfn 019 - 17 65 23, fornamn.efternamn@scb.se